

SIMON
ROZENDAAL

Extreem weer is van vroeger, van nu en alle tijden

Er stond een alleraardigst stuk in *De Telegraaf* over de vakanties van vroeger. Geen airco en veiligheidsgordels in de auto, aardappelen in de achterbak.

Henri Olthof (67) uit Delft reed in 1967 naar het Gardameer. 'Daar liepen veel campinggasten met verband om hun handen. Auto's waren zwaar beschadigd door grote hagelstenen. De vakantiegeangers hadden geprobeerd door aan de tentstokken te hangen te voorkomen dat hun tenten zouden wegwaaien. Even later kwamen de hagelstenen naar beneden: die hadden die verwondingen veroorzaakt. Dergelijke stormen waren toen al heel normaal rondom het meer.'

De zware hagelbui van juli bij het Gardameer (waar door vakantiegeangers moesten worden gerepatrieerd) was dus niet uitzonderlijk. Die illustreert dat het niet makkelijk is extreem weer te koppelen aan klimaatverandering. Natuurlijk, de laatste tijd lijkt het alle dagen raak. Overall bosbranden, extreme hitte, droogte en overstromingen. Verontrustend, dat vind ik ook.

Maar het is belangrijk om het hoofd koel te houden. Extreem weer is van vroeger en nu, van alle tijden. Bij de Sint-Elisabethsvloed van 1421 werden 71 dorpen verzwolgen. Ten zuiden van Dordrecht (waar nu de Biesbosch is) verdronken tussen de 10.000 en 100.000 mensen (meer dan bij de Watersnoodramp van 1953). In 1845 was de zomer in West-Europa vreselijk. Oogsten mislukten, brood was onbetaalbaar, aardappels werden getroffen door de schimmelachtige ziekte *phytophthora*, half Ierland stak de oceaan over.

Het zijn voorbeelden uit de reeks boeken van Jan Buisman (1925), een geograaf die zijn leven heeft gewijd aan extreem weer van weleer. Dat weer is nu meer dan ooit *hot news*. Waar het vroeger louter achter in de krant figureerde, als weerbericht, staat het nu permanent op de voorpagina, zwanger van paniek getoonzet. Ik heb het niet geturfd, maar vermoed dat er deze zomer meer aandacht was voor het weer dan voor Oekraïne.

Met als suggestie dat extreem weer toeneemt en het niet op het conto van de weergoden valt te schrijven, maar komt door te lang douchen.

De klimaatwetenschap is opmerkelijk genuanceerd. Zo concludeert NOAA (de Amerikaanse National Oceanic and Atmospheric Administration) dat er geen door CO₂ veroorzaakte trend in de Atlantische orkanen zit. Ook het IPCC (het toch wat alarmistische klimaatpanel van de Verenigde Naties) is voorzichtig. In het belangrijkste rapport (dat van werkgroep 1) staat een tabel, 12.12, met voorbeelden van extreem weer. Bij de meeste luidt het oordeel: sorry, we zien geen relatie.

Het aantal natuurbranden neemt bijvoorbeeld niet toe, zoals Bjørn Lomborg onlangs in dit weekblad schreef. Zelfs de vaak alarm slaande *Volkskrant* geeft toe dat er, althans op Rhodos, minder bosbranden zijn: 'In Griekenland waren het er juist minder dan normaal.'

Verder heeft iedereen een camera op zijn telefoon. Er hoeft maar ergens een wolkbreuk los te barsten en dezelfde avond is het te zien in alle huiskamers, waar ook ter wereld. Ik schrijf deze column vanuit een huis in Midden-Frankrijk. Daar waren vorig jaar juni zware hagelbuien, die auto's *total loss* bombardeerden. Maar die waren er vroeger ook, valt te lezen in Buismans boeken. Zo trokken op 13 juli 1788 apocalyptische buien over dit gebied. Sommige hagelstenen wogen 250 gram en in de heuvels lag drie dagen lang een meter hagel. Boerderijen stortten in. Maar ja, dat was niet dezelfde avond nog in Amsterdam en Peking op de buis.

Zelfs in Parijs waren ze er niet van op de hoogte. Cruciaal verschil met vroeger is dat de samenleving door technische vooruitgang beter beschermd is. Het aantal doden door extreem weer en ander onheil als aardbevingen (Marokko!) is een fractie van wat het een eeuw geleden was. We hebben code geel en rood, mobieltjes waarschuwen zelfs in de armste landen voor tsunami's.

Vorige week eindigde ook hier de hitte met kans op zware hagel. Maar daar bestaat tegenwoordig (met dank aan uit fossiele brandstoffen geproduceerde polyether, inderdaad plastic) een hagelhoes voor. Een dikke laag schuimrubber die over de hele auto gaat en simpel aan de spaken van de autowielen valt te bevestigen.

Leve de vooruitgang.

EW

Ik heb het niet geturfd maar schat dat er meer aandacht is voor het weer dan voor Oekraïne